

יחיאל קריזה

"תערוכות תל-אביב" / הארץ / 9.12.60 / תע' יחיד / "בית צבי" / רמת-גן

ב"בית צבי" ברמת גן, מציג יחיאל קריזה כ-40 יצירות הסובבות, רובן ככולן, סביב ציר אחד: הצבת קומפוזיציות של כתם-קו, הנובעות ממבנים אורבניים. מבנים אורבניים אלה נתפסים אצל קריזה כבעיה צורנית בעיקרה, ואפשר בנקל לעקוב בציוריו אחרי המעבר מהציור הרפרזנטטיבי לעבר ציור מבנים שלמרות היותם בלתי פיגורטיביים במובן המקובל של המושג, אפשר למצוא בהם את הנשוא של גוף אורבני.

אם בציורים כ"חיפה העתיקה", מופיעים הבניינים, המשמשים כנושא, בצורה רפרזנטטיבית ברורה, הרי בציורים כ"חורף בנצרת", "מקום נטוש" ו"בתים על גבעה" מיטשטשת המסירה הריאליסטית של האבנים ונהפכת למחבר של כתמים מונוקורדיים, בעוד שהרישום הקווי ממלא פונקציה של קישור נושאי. רישום זה מבצבץ מתחת לכתמים ונותן להם מימד ריאליסטי מובהק. בציורים כ"מבעד לחלון", "קומפוזיציה" ודומיהם, נעלם הרישום הריאליסטי ובמידה שמופיע בכלל רישום הריהו משמש יותר כאלמנט מבני וכעזר לכתם הצבעוני. ציורים אלה נראים כמופשטים לגמרי, ואם נעקוב אחרי ההתפתחות האורגנית מהציורים הריאליסטיים, אפשר למצוא שהמושא גם בציוריו המופשטים של קריזה נשאר זהה לזה שבציוריו הקודמים, דהיינו, הפתרון הצורני של מסירת נוף אורבני.

יואב בראל, בין פיכחון לתמימות: על האמנות הפלסטית בשנות ה-60 בתל אביב, מוזיאון תל אביב לאמנות, 2004